

Geachte mevrouw Van Ark,

Het inkomen van een Wajonger kan in de loop van de tijd sterk fluctueren. Het voorstel om het garantiebedrag te baseren op een korte ijkperiode is daarom een soort Russische roulette. In het voorstel wordt hier wel op een aantal punten rekening mee gehouden, maar daar wordt de zaak alleen maar onoverzichtelijker door. Er zijn ongetwijfeld situaties waaraan niet is gedacht, waarin deze regeling anders uitpakt dan bedoeld. Daarin verschilt dit voorstel niet van de rest van de Wajong en al die andere uitkeringen, toeslagen, subsidies en wat dies meer zij.

Ik zou zeggen: ga terug naar de tekentafel en baseer het garantiebedrag (en de rest van de Wajong en al die andere uitkeringen, toeslagen, subsidies en wat dies meer zij) op een grootte die veel minder fluctueert: de getoonde inzet. Heeft de persoon, buiten periodes van ziekte en binnen de beperkingen van de arbeidsmarkt, altijd gewerkt naar vermogen? Dan is het WML op zijn plaats (en wel op basis van een volledige werkweek, ook als de persoon feitelijk in deeltijd werkt of ziek thuis zit).

Wie door welke oorzaak buiten de eigen invloed ook minder dan anderen aan betaald werk toekomt, krijgt daarvoor geen korting op de huur, de hypotheek of de dagelijkse boodschappen. Waarom korten we zo iemand dan wel op het inkomen? WML staat voor wettelijk *minimum*loon. Het is het minste dat we elkaar gunnen.

Waar gaat het nou helemaal om? Dat we er met elkaar iets moois van maken. Als iedereen de handen uit de mouwen steekt, heeft aan het eind van de dag iedereen recht op een deel van de koek. Hoe meer iemand zich inzet, hoe groter dat deel mag zijn, dat is rechtvaardig. Maar dat is nog geen reden om zwakke appels met sterke peren te vergelijken, zoals nu gebeurt, en de zwakkeren minder te geven omdat er anders te weinig voor de sterkeren overblijft.

De koek is, althans in Nederland, groot genoeg om in ieders basisbehoeften te voorzien. Verdeel de koek daarom in twee rondes. In de eerste ronde geef je iedereen op maat van de persoonlijke situatie zoveel als nodig is om in de basisbehoeften te voorzien. In de tweede ronde verdeel je de rest van de koek, op maat van de getoonde inzet: iedereen die werkt naar vermogen krijgt een even groot extra stuk koek, ook al verschilt dat vermogen van persoon tot persoon. En wie meer of juist minder presteert dan op grond van het criterium "werken naar vermogen" mag worden verwacht, krijgt in die tweede ronde een wat groter of juist kleiner stuk extra koek.

Het is even puzzelen, maar dan heb je ook wat. Vanuit een langs deze lijnen opgezette Wajong-regeling is het nog maar een kleine stap om al die andere uitkeringen, toeslagen, subsidies en wat dies meer zij met elkaar te harmoniseren. Om maar wat te noemen: de toeslag voor kinderopvang hoort op natuurlijke wijze bij het stuk koek van de eerste ronde. Als nerveuze ambtenaren twijfelen of de persoon er wel recht op heeft, hoeven ze alleen maar om een betalingsbewijs te vragen om te zien dat het geld echt in lijn met het beoogde doel is uitgegeven. Ook het hele pensioenvraagstuk is niet meer dan een variant van de Wajong-puzzel: zie de gepensioneerde als een Wajonger die door veroudering (een voor iedereen dodelijke ziekte) niet meer aan betaald werken toekomt, en je weet wat je te doen staat.

Een van uw voorgangers zei ooit: "Iedereen kan een bezem vasthouden". Pak die bezem en haal hem door het uitkeringen-oerwoud, te beginnen bij het hier voorgestelde Besluit garantiebedrag Wajong.

Vriendelijke groeten,
Sander Lam